

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

19.11.2025

VÄYLÄ/8385/Vv-00.00.05/2025

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asiantuntijalausuntopyyntönne 14.11.2025; U 52/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta vuosiksi 2028–2034, asetuksen (EU) 2024/1679 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1153 kumoamisesta

Väyläviraston lausunto U 52/2025 vp Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Väylävirastolta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston U-kirjeestä. Väylävirasto toteaa, että sillä on ollut mahdollisuus kommentoida em. U-kirjeen valmistelua. Väylävirasto yhtyy eduskuntakirjelmässä esitettyihin valtioneuvoston kantoihin.

Verkkojen Eurooppa -ohjelma (CEF) on osa tulevaa monivuotista rahoituskehystä vuosille 2028–2034 koskevaa ehdotuskokonaisuutta, minkä Väylävirasto näkee merkittävänä liikenteen, sotilaallisen liikkuvuuden ja EU:n digitaalisen johtajuuden edistämiseksi. Etenkin sotilaallisen liikkuvuuden rahoitusmahdollisuudet ovat myönteiset ja monipuoliset tulevalla rahoituskaudella ja pitävät sisällään Suomelle tärkeitä kohteita.

CEF-ohjelman sotilaallisen liikkuvuuden rahoituksella kehitettäisiin liikenneinfrastruktuurin kaksoiskäyttöisyyttä keskittyen neljään EU:n ensisijaiseen sotilaallisen liikkuvuuden käytävään (17,7 mrd €, vuoden 2025 tasossa 15,7 mrd. €). Väylävirasto on tyytyväinen esitettyyn sotilaallisen liikkuvuuden painotukseen ja CEF-rahoituksen lisäämiseen sotilaallisen liikkuvuuden käytäville ja näkee tässä Suomen CEF-saannon kannalta merkittävää potentiaalia, sillä rahoituksen määrä on kymmenkertaistunut aiempaan rahoituskauteen nähden ja tukikelpoinen verkko on laaja. Jotta voimme hyödyntää tulevan rahoituskauden potentiaalin täysimääräisesti, tulee sotilaallisten liikkuvuuden hankkeiden suunnittelua edistää etupainotteisesti. Tämä mahdollistaa maksimaalisen tuen hakemisen hankkeiden rakentamisvaiheeseen. Jäsenmaat ovat jo yhteistyössä komission kanssa määritelleet merkittäviä sotilaallisen liikkuvuuden tarpeita näillä käytävillä ja tarvelistalla on tunnistettu mm. eurooppalaisen raideleveyden jatkaminen Suomeen. Rahoitusta Suomen maantiehankkeisiin olisi saatavilla valtioneuvoston arvion mukaan lähinnä vain sotilaallisen liikkuvuuden tarpeisiin.

19.11.2025

CEF-ohjelman yleisen liikenteen osalta painotus olisi rajat ylittävissä hankkeissa sekä hankkeissa, jotka liittyvät älykkään, häiriönsietokykyisen, vähähiilisen ja kestäväen TEN-T-verkon valmiiksi saattamiseen (33,8 mrd €, vuoden 2025 tasossa 29,9 mrd €). Valtioneuvosto toteaa edelleen, että asetusehdotus siirtää selkeästi yleisen liikenteen rahoituksen kohdistumista Keski-Eurooppaan, jossa rajat ylittäviä yhteyksiä on enemmän kuin unionin reuna-alueilla. Väylävirasto puoltaa U-kirjeessä valtioneuvoston näkemyksiä, joiden mukaan pidetään riittämättömänä, että liikenteen rahoitusta ohjaavassa liitteessä Suomen ainoaksi yhteydeksi on tunnistettu osuus Uumaja–Luulaja–Oulu. Liitteenä oleva listaus rajat ylittävistä yhteyksistä on rakennettu raideyhteyksien pohjalta. Vaikka esityksen mukaan liikenteen rahoitustaso Euroopan tasolla nousee huomattavasti nykyisestä, liikenteen rahoitusta on haettavissa huomattavasti aiempaa rajatunmin, mikä vähentää jatkossa merkittävästi Suomen valtion väyläverkon hankkeille haettavan CEF-liikennetuen määrää.

CEF-ehdotuksessa tulisi huomioida valtioneuvoston kannan mukaisesti Suomen erityisolosuhteet ja sijainti unionin itälaidalla, jossa rajat ylittäviä maayhteyksiä muiden jäsenvaltioiden kanssa on hyvin vähän. Rajat ylittävä ulottuvuus tulisi laajentaa koskemaan Suomen osalta laajemmin eurooppalaisia liikennekäytäviä, jotta valtakunnallisen liikennejärjestelmän kannalta kriittisimmät tarpeet olisivat ohjelman rahoituksen piirissä ja näin Suomi olisi rahoituksen osalta mahdollisimman tasavertaisessa asemassa suhteessa muihin EU-maihin.

Valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, että kansallisesti merkittävät hankkeet, joilla toimeenpannaan TEN-T-asetusta ja joilla ei ole rajat ylittävää tai sotilaallisen liikkuvuuden kehittämistä koskevaa ulottuvuutta, eivät kuulu liikenteen CEF-asetusehdotuksen rahoituksen piiriin. Muut TEN-T-verkolla sijaitsevat kansalliset hankkeet voitaisiin rahoittaa jäsenvaltiokohtaisesta NRP-suunnitelmasta, joten suunnitelman merkitys on liikenteen EU-rahoituksen näkökulmasta merkittävä.

Näemme valtioneuvoston tavoin Suomen kannalta tärkeänä, että rahoituksella voitaisiin vastata mahdollisimman laajasti sekä sotilaallisen liikkuvuuden kansallisiin että rajat ylittäviin tarpeisiin yhtenäisellä ja nyt esitettyä korkeammalla EU-rahoitusosuudella ja että myös muihin kuin sotilaallisen liikkuvuuden liikennehankkeisiin sovellettaisiin yhtä, yhtenäistä EU-rahoitusosuutta.

Väylävirasto myös puoltaa U-kirjeessä esitettyjä näkemyksiä jäänmurron tärkeyden huomioimisesta Verkkojen Eurooppa -ohjelmassa Euroopan huoltovarmuuden, turvallisuuden ja sisämarkkinoiden toiminnan näkökulmasta.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut toimialajohtaja Mirja Noukka ja esitellyt johtava asiantuntija Inna Berg.

Jakelu
Tiedoksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Väylävirasto, kirjaamo
Väylävirasto, johtoryhmä

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency's service for
electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	Inna Berg
Allekirjoitusaika	19.11.2025 09:35

Allekirjoittaja	Mirja Noukka
Allekirjoitusaika	19.11.2025 09:59

ASIAKIRJAT

Asiakirja

LiV_Väyläviraston lausunto U 52 2025 vp 19.11.2025.pdf

